

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

❖ Környezet- és természetvédelem helyzete

Környezetünk, természetünk védelme elengedhetetlen és nagyon fontos feladat. Több és nagyobb odafigyelést igényel. Az elmúlt években a megyében jelentős infrastrukturális és környezetvédelmi beruházások előkészítése történt meg, mely nagyban hozzájárul a környezet- és természetvédelem jelenlegi és jövőbeni helyzetének javulásához és ezzel az emberi élet minőségét javítja.

A levegő minősége jónak mondható a településen. A mezőgazdasági munkálatok során keletkezett por, illetve a közlekedés ronthatja a levegő minőségét.

A jogszabályi előírásokhoz igazodva az önkormányzat látja el a parlagfű elleni védekezést.

A térségben található talajok gyenge termőképességűek. Hajdúhadházon és körzetében a homoktalajok az uralkodók (80%).

Természetes vízfolyás a kistérségben nincs. Az ivóvíznyerő bázisokat teljes mértékben védett területeknek tekintik.

A hulladékgazdálkodás területén jelenleg a környezetre ártalmas veszélyes hulladékok szelektív gyűjtése, a hasznosítható összetevők kinyerése és értékesítése a cél.

A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. szakembereinek felmérései alapján az 1000-2000 lakosságszámú településeken a kommunális hulladék mennyisége 1,8-3,4 kg/fő heti intervallumban. Ez éves szinten 93,6-176 kg/fő értéket jelent. Hajdúhadházon a települési szilárd hulladék mennyisége éves szinten 2100-2200 tonna értékkel vagy megközelítőleg 21000-22000 köbméter értékkel adható meg. A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. látja el a településen a hulladékkezelői közszolgáltatási feladatokat, illetve a Regionális Hulladéklerakó Telepet is ez a Kft. üzemelteti. A településen található 14 db háromfunkciós gyűjtősziget, mely a papír, az üveg, és a műanyag szelektív gyűjtésére alkalmas. Az innen kikerülő hulladékok a Regionális Hulladékkezelő Telepre kerülnek, ahol megkezdődik az anyagok értékesítése.

Zajterhelés: A közlekedési zajok a településen a helyzetéből adódóan jelentősebb, a 4. számú főút forgalma, illetve a vasútvonal forgalma miatt.

III. SWOT- analízis - a település erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek számbavétele (S=Strength, W=Weakness, O=Opportunity, T=Threat)

ERŐSSÉGEK	✦ Kedvező elhelyezkedés (Debrecen közelsége) ✦ Kedvező pozíció (Kistérségi központ) ✦ Növekvő lakosságszám ✦ Hagyományos vidéki életformák jelenléte ✦ Nagy számban áll rendelkezésre átképezhető munkaerő ✦ Önkormányzati együttműködéseknek hagyománya van ✦ Kedvező környezeti állapot a nagyobb szennyező források hiánya miatt ✦ Az oktatási-nevelési intézmények 110%-osan kihasználtak ✦ Az országos és nemzetközi főútvonalak és vasútvonalak érintik a települést.
GYENGESÉGEK	✦ Az úthálózat minősége gyenge ✦ Az ország periférikus keleti részén való elhelyezkedés ✦ Magas munkanélküliséggel sújtott terület ✦ Magas a hátrányos helyzetben lévő lakosság aránya ✦ A képzett munkaerő elvándorlása ✦ A turisztikai vonzerők kihasználatlanok, gyenge a hozzá kapcsolódó marketing tevékenység ✦ Kicsi a város tökevonzó képessége ✦ Finanszírozási nehézségek ✦ Tőkészegény kisvállalkozások magas aránya ✦ Információs és kommunikációs rendszer fejletlen ✦ Az oktatási-nevelési intézmények 110%-os kihasználtsága kedvezőtlenül hathat a színvonalas, minőségi oktatásra
LEHETŐSÉGEK	✦ Megfelelő színvonalú úthálózat kialakítása ✦ Európai Uniós és hazai források hatékony kihasználása ✦ Munkahelyteremtés ✦ Munkaerő- szakképző központ kialakítása ✦ Esélyegyenlőség megteremtése

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

	✦ Versenyképesség növelése ✦ Életszínvonal növelése ✦ A megye határain túl lévő kapcsolatok fejlesztése ✦ Testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése ✦ Turisztikai lehetőségek hatékonyabb kihasználása
VESZÉLYEK	✦ Képzett fiatalok elvándorlása ✦ A lakosság passzív hozzáállása ✦ Hátrányos helyzetű lakosság arányának további növekedése ✦ A lakosság rossz egészségügyi állapotának további romlása ✦ Elszegényesedés ✦ A közbiztonság helyzetének további romlása ✦ Alacsony iskolázottság, analfabétizmus

Az **erősségek** azok a belső pozitív tényezők, melyek jól működnek és befolyásolhatók.

A **gyengeségek** azok a belső negatív tényezők, melyek nem jól működnek, de befolyásolhatók a helyzet javítása érdekében.

A **lehetőségek** azok a külső kedvező tényezők, adottságok, amelyek nem befolyásolhatók, de rájuk építve kihasználhatók az erősségek.

A **veszélyek** azok a külső korlátok, negatív tényezők, amelyek nem befolyásolhatók és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot jelentenek.

Hajdúhadház SWOT-analíziséből kitűnik, hogy számos olyan erősséggel rendelkezik, melyek alapjai lehetnek a további fejlődésnek. A lehetőségek feltárásával, és a megvalósításával a település tovább fejlődhet az infrastruktúra, az életszínvonal emelése, munkahelyteremtés, szakképzés, kapcsolatok építése, turisztika szempontjából.

A gyengeségek az önkormányzat belső, negatív tulajdonságait, versenyhátrányát tárják fel. Ezek az adottságok mutatják meg a település azon tulajdonságait, melyek fejlesztésre szorulnak. A feltárt tulajdonságok befolyásolhatóak, pozitív irányba módosíthatók. A gyengeségek és lehetőségek megvalósítása nagymértékben hozzájárul a település kistérségi központi szerepének erősítéséhez. Egy vonzóbb település alakul ki, mely elsősorban a lakosság számára jelent majd egy élhetőbb települést, valamint fellendül a város tökevonzó képessége, gyengül a képzett munkaerő elvándorlása, erősödnek a kisvállalkozások, és újak telepednek le, fejlődik az infokommunikáció rendszer.

IV. Gazdasági Program

Hajdúhadház gazdasági helye és szerepe

Az elmúlt időszak tudományos eredményei alapján egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a versenyképességre. A földrészek, országok, régiók közötti verseny mellett egyre jobban felerősödött a települések közötti verseny is. A verseny célja a befektetések letelepedésének ösztönzése, munkahelyek teremtése, ebből kifolyólag a jövőbeni jövedelem, igazgatási funkció, vagyis a központi szerepkör megszerzése. A város kedvezőbb helyzetben van, hiszen a kistérség központja. A Hajdúhadházi kistérségen belül a legnagyobb, legnépesebb település. A hagyományos gazdasági adottságok mellett ma már az innováció a legfontosabb gazdasági versenytényező. E mellett fontos szerepet tölt be a környezetminőség fejlesztése is. Ezek a tényezők együttesen hatnak az életminőségre, melynek folyamatos javítása, fejlesztése a társadalom legfontosabb célja. A verseny a társadalmi-gazdasági folyamatok megértésére, folyamatos megújulására, célkitűzések megfogalmazására és átgondolására ösztönzi a szereplőket.

Hajdúhadház Város hosszú távú (2007-2013) gazdasági programjának legfontosabb feladata, hogy megszerezze, egységbe fogja a kijelölt célkitűzéseket.

A gazdasági program meghatározása, időtávja

A helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV. törvény 91. § (1) bekezdése kötelezettséggént írja elő az önkormányzatok, így Hajdúhadház Város Önkormányzat számára is, hogy határozzák meg gazdasági programjukat.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. Az önkormányzatra vonatkoztatva a gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

A gazdasági program helye a település dokumentumai között

Hajdúhadház gazdasági programjának több tervezési szinthez és tervdokumentumhoz is kapcsolódnia kell, mindenekelőtt a térség dokumentumaihoz (kistérség) – ez az Ötv. előírása is –, illetve ezeken keresztül a megye, az ország és az Európai Unió terveihez és programjaihoz.

A gazdasági programnak – az Ötv-ben meghatározott tematikája miatt – összhangban kell lennie a megyei területrendezési és területfejlesztési tervekkel a megye és a régió gazdaságfejlesztési koncepciójával, az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel, az Országos Területfejlesztési koncepcióval, a regionális programozási dokumentumokkal (konceptió, stratégiai -és operatív program), valamint az állami közszolgáltatás-fejlesztési rendszerrel, hiszen csak így nyílhat lehetőség arra, hogy az adott településen a lehető legmagasabb számban és hatékony módon valósuljanak meg a jól kidolgozott, támogatott projektek.

A gazdasági programnak kapcsolódnia kell a különböző térségi környezetvédelmi programokhoz és fejlesztési elképzelésekhez is. Az országos területrendezési és területfejlesztési tervek mellett célszerű, ha figyelembe veszi az aktuális kormányprogramban lefektetett gazdaságfejlesztési célokat csakúgy, mint az Európai Unió hasonló dokumentumait.

Jelen dokumentum Hajdúhadház város közép és hosszú távú gazdasági programja és területfejlesztési akcióterve, melyhez kapcsolódó programozási szakmai feladatokat az Önkormányzat megbízásából az OPUS TEAM Kft. végzi. A tervezés menetén arra törekedtünk, hogy maradéktalanul figyelembe vegyük a települést elemző, illetve a település fejlődését befolyásoló nagyobb térségre (Hajdúhadházi kistérség, Észak-alföldi régió, Magyarország) vonatkozó, már elkészült vagy jelenleg kidolgozás alatt álló dokumentumok legfontosabb megállapításait.

Célszerű lenne, ha a gazdasági program a település hosszú távú elképzeléseivel összhangban a lehetőségekhez mérten alkalmazkodna a helyi vállalkozások jövőre vonatkozó terveihez is, elősegítve azok megvalósulását. Mivel azonban a helyi gazdaság szereplői az

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

önkormányzattól teljesen függetlenül mozognak a gazdasági térben, így információ hiányában a konkrét csatlakozás nehezen valósítható meg.

Éppen ezért fontos, hogy az önkormányzat vezetése, és a helyi vállalkozások vezetői valamint ezek érdekképviselői szervei (kamarák) folyamatos konzultációt folytassanak a helyi gazdaság állapotáról, problémáiról és az esetleges új kitörési lehetőségekről.

A tervezés háttere

A 2007-2013 közötti tervezési időszakban az Európai Unió költségvetéséből Magyarország számára biztosított keretösszeg felhasználása érdekében „Nemzeti Stratégiai Referencia Keret” címen elkészült az ország második fejlesztési programja, azaz az Új Magyarország Fejlesztési Terv. Ezen dokumentum alapján készülnek az ágazati és regionális operatív programok, melyek a stratégiai célok és prioritások szerint meghatározzák az európai uniós források felhasználásával támogatható és megvalósítható fejlesztések körét. Az operatív programokban megtervezett intézkedések összessége fedi le azokat a tevékenységeket, melyekre a 2007-2013 közötti európai uniós költségvetési ciklusban a jogosultak pályázatokat nyújthatnak be vissza nem térítendő uniós és kormányzati – állami támogatás elnyerésére.

A jelentős mértékben, folyamatosan növekedő pénzügyi keretek minél jobb és hatékonyabb felhasználása, kihasználása érdekében az országos és regionális fejlesztési programok mellett, azokhoz szorosan illeszkedően, a helyi szereplőknek – a településrendezési tervet megalapozó, alátámasztó, és az abban foglalt fejlesztési lehetőségek megvalósítását bemutató – fejlesztési programot kell készíteniük. A fejlesztési programnak tartalmaznia kell azoknak a főbb fejlesztési irányoknak és stratégiai céloknak a meghatározását, melyek mentén az egyes projektek kidolgozásával és megvalósításával, a remélt támogatások elnyerésével elérhetők lesznek a kitűzött célok.

Ezen gazdasági program és településfejlesztési akcióterv készítése során arra törekedtünk, hogy az elkészültét követően a település rendelkezzen egy olyan komplex tartalmú dokumentummal, mely nem csupán az egyes fejlesztési projektek ütemezési tervét és annak megvalósítási keret -és feltételrendszerét tartalmazza, hanem a koncepciókra vonatkozó

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

elvárásoknak is megfelelően irányt mutasson és kellően kidolgozott alapot nyújtson a fejlesztéshez kapcsolódó stratégiai és operatív döntések meghozatalának. Ezáltal a dokumentum megfelel a településfejlesztés közép és hosszú távú koncepciójával szemben támasztott követelményeknek is, azaz egyike a településrendezés tervi eszközeinek. A dokumentumban foglaltak alapján kidolgozott pályázati projektek és támogatási igénybejelentések politikai testület által elfogadott koncepció mentén valósulnak meg, ezáltal – amellett, hogy a település tervezési dokumentumai megfelelnek a jogszabályi elvárásoknak – a vissza nem térítendő támogatások elnyerésére nagyobb esély is mutatkozik.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló jogszabályok fogalmi használata szerint a településfejlesztési koncepció, a településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv együtt adják a településrendezés tervi eszközeit. A joganyagok meghatározása azért fontos, mert a fejlesztési és rendezési oldal egymásra utaltságát, a településrendezési eszközök hierarchikus rendszerét hangsúlyozza.

A jogszabályi értelmezés szerint a településfejlesztési koncepció a településrendezési terveket (településszerkezeti tervet, szabályozási tervet) megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott dokumentum. A Településszerkezeti, és Szabályozási Terv lényegében a koncepció „testet öltését” segíti elő, lehetővé téve a szükségesnek ítélt fejlesztések fizikai paramétereinek összehangolását, optimalizálását.

Összefoglalva tehát, a település fejlesztési koncepciójának vagy fejlesztési akciótervének elkészítése azért kiemelten fontos, mert segítségével megszűnik a település ad-hoc jellegű, nem kellően előkészített döntéseken alapuló fejlesztése, lehetővé teszi a pályázati támogatások nagyobb arányú kihasználását, segítséget nyújt az önerő optimalizálásában, elősegíti, hogy az egyes fejlesztési lépések erősítsék egymást, stratégiai konszenzust biztosít és javítja a település versenyképességét. Összességében a község fenntartható fejlődését segíti elő.

Tekintettel arra, hogy minden fejlesztési koncepció és akcióterv alapvetően a fenntartható fejlődés szolgálatában áll, fontosnak tartjuk bemutatni a fenntartható fejlődés legáltalánosabb értelmezését.

Fenntartható fejlődés

Mára saját környezetünkben is tapasztaljuk a világ változásainak felgyorsulását, vállalatok eltűnését, születését és hihetetlenül gyors fejlődését, a mobilitás létszükségletté válását, s vele a járműforgalom növekedését, a környezeti, klimatikus viszonyaink érezhető változásait, a település gyors alakulásait, épülését és leépülését, a társadalom éles határvonalak mentén történő tagolódását, a gyerekek elfogyását az iskolákból, másutt a túlnépesedést, az információ forradalmon át. A fenntarthatóság életünk egyik alapvető problémájává vált, a személyes életünk és egészségünk fenntartása, a munkahelyünk fenntartása, a jólétünk fenntartása, a családjunk fenntartása, a gyerekeink életlehetőségeinek, egészségének, tanulási lehetőségeinek fenntartása, a velünk azonos célokért dolgozó baráti, vállalkozáson belüli vagy munkahelyen belüli közösség fenntartása. Természetesen alapvető emberi törekvésünk, hogy ne csak egy elért szintet tartsunk meg, hanem növeljük is jólétünket, a minőséget az előbbi vonatkoztatási rendszerek lehetőleg mindegyikében. A koncepció feladata olyan döntések meghozatala, melyek végrehajtása a település, mint vonatkoztatási rendszer fenntarthatóságát, lakói jólétének növelését segíti. Az önkormányzatok is megtapasztalták a források szűkösségét, az érdekek, problémák sokféleségét. A fenntarthatóság nem elvi kérdés. Napi probléma az iskolák működtetése, a tömegközlekedés működtetése, az utak javítása, a település takarítása, a lakosság művelése, szórakoztatása, egészségének biztosítása. Ma a társadalmi béke fenntartása mindennapos biztonságunk alapja; az energiatakarékosság nem környezetvédők hobbija, hanem a megfizethetőség – hosszútávon – egyetlen lehetősége; a tömegközlekedés és az egyéni közlekedés optimális arányának megtalálása nem elvont tudományos kérdés, hanem a mobilitás fenntartásának kulcsa.

Minden indokolja tehát, hogy a fenntarthatóság a fejlesztési döntések meghozatalakor a biztonságos működtetés érdekében a legalapvetőbb kritérium legyen.

A fenntartható fejlődés mindent átfogó tervezési megközelítést igényel. A kulcs a fenntartható fejlődés három pillére – a környezeti, társadalmi és kulturális, valamint gazdasági fejlődés – kiegyensúlyozott figyelembe vétele. Alapvető fontosságú az is, hogy a fenntartható fejlődés tényezőit ne egymástól függetlenül, hanem hálózatként használjuk, hiszen a társadalom, a

történelmileg kialakult termelési módok és a természet erős kölcsönhatása miatt a három pillér nem is kezelhető egymástól függetlenül.

A fenntartható településfejlődés három pillérének rövid meghatározása abban segíthet, hogy terveink „fenntarthatóságát” lemérjük, megítéljük. A fenntartható fejlődés ökológiai síkon elsősorban a hosszú távú, generációkon átívelő gondolkodáson alapuló döntéseket jelent; a fogyasztás olyan szintjét, mely hosszú távon is biztosítható; a kibocsátásaink, az elhasznált forrásoknak (pl.: üzemanyag, építőanyagok, építésre szánt területek, stb.) a természet és ember által meghatározott rendszer körforgásaiba való biztonságos visszavezetését. Ezeknek a céloknak való megfelelés érdekében fenntartható szintre kell csökkenteni az elsődleges források elhasználását; a termőföldek beépítését, a nyersanyagok fogyasztását; csökkenteni kell az emberi eredetű, üvegház hatást okozó gázok és a hulladék kibocsátását, és védeni kell az emberi egészséget – például a zajtól, a balesetektől. A fenntartható fejlődés a társadalmi-kulturális síkon az emberek alapvető igényeinek kielégítését, a rászoruló emberek segítségét, a mentális jólétet, a közösségi értékek megőrzését, a jó kormányzást (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) és a közönség fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét jelenti. Gazdasági síkon a fenntartható fejlődés olyan diverzifikált, a válságoknak ellenálló helyi gazdaságot jelent, melynek magas a termelékenysége és az innovációs szintje. Az innováció előfeltétele a minőségi oktatás, a kutatás és fejlesztés és az erős kis- és középvállalkozások, valamint a fenntartható fejlődés melletti elkötelezettség.

A tervezés szükségessége

A részben külső körülmények (európai uniós csatlakozás, nemzetközi versenyhelyzet a tőkéért), részben a belső rendszerbeli adottságok (működési forráshiány növekedése, a településlakók, valamint a befektetők elvárásai) miatt, ma már egészen mást kíván a településfejlesztés. A valódi kihívás a rövidtávon pontosabban, középtávon koncepcionálisan, hosszútávon jövőorientáltan, tervezetten gondolkodó településpolitika kialakítása, amelynek eszköze a társadalmi – gazdasági igényalapú és forrás – optimalizált, azaz költséghatékony településfejlesztési tervezés. A jövő a gazdaságföldrajzi, geopolitikai adottságok számbavételén alapuló közgazdasági és közigazgatási elemző-tervező módszertan alkalmazásában rejlik, amely egyaránt tartalmazza a politikai igények, a lakossági elvárások

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

és a reálisan számba vehető erőforrások prioritizált értéksorrendjét, valamint a megvalósítás módszertanát, természetesen a mérnöki tervezéssel együtt.

Az első lépés a tervezés minden időszakján előállított településfejlesztési koncepció, amely egyrészt

- begyűjti és meghatározza az igényeket,
- másrészt a realitás, a kockázatok és a finanszírozhatóság vizsgálatán alapulva meghatározza a stratégiát,
- és mindemellett számba veszi a korábbi (hatályos) ágazati vagy területi terveket.

A településfejlesztési koncepcióra épülhet rá a nemzetközi és magyar módszertan szerint az operatív programozás, amely lebontja a stratégiát prioritásokra, intézkedésekre, azaz konkrét projektekre. A végeredmény a megvalósítás akcióterve. A hangsúly a tervezési metodikán van, ugyanis ahol a tervezés komplex és integrált módszertanokat követ, illetve kellően társadalmasított szakmai viták, egyeztetéseken keresztül, ott lehetőség nyílik a visszacsatolásra, és a viták feloldására. Ott, ahol a tervezés helyi érdekvezérelt, és a település valódi érdeke nem vehető figyelembe, csak fals eredmény, nem megfelelő irányú fejlődés várható, amely kihat az élet minden szegmensére. Ma már gyakorlat hazánkban is a külső tervező megbízása, aki a módszertant és a menedzsmentet hozza, vigyáz az egyensúlyokra és kellően nyitott a településre.

A gazdasági program és településfejlesztési akcióterv megalkotása a következő szempontok miatt fontos:

- A képviselőtestület állást foglal a prioritásokban és a sorrendiségben stratégiai szinten, ezzel közvetetten tervezhetővé teszi a településen élők és befektetők életét is.
- Irányt mutat, igazodási pontként szolgál
- kommunikációképesebbé teszi a települést a régió és az országos ágazati tervek felé.
- Az Európai Unió forrásokért folyó versenyben kötelező az egyenlő elbánás elvét biztosítani, ha van stratégiai tervi dokumentum a projekt mögött, amelyet demokratikus választott testület megszavazott
- Javítja a település versenyképességét
- Jelzi az azonnal pótolandó hiányokat és kijelöli a tennivalókat
- Stratégia konszenzust idézhet elő a településen élők körében

Új irányok a településtervezésben

A települések, városok, az önrendelkezéssel bíró nagyobb közösségek élete, működési módja, a közös jövő megtervezésének mechanizmusa hasonlít a társadalom legkisebb egysége, a család életéhez. Ahogy az egyes családokban kialakul a munkamegosztás, ahogy a családon belül is megtervezik közös jövőjük legkülönbözőbb tényezőit – költözzünk-e másik lakásba, és ha igen milyenbe, mikor és miből fizessük ki, hová menjünk nyaralni, ki kell-e festeni a konyhát, mesterembert hívjunk, vagy magunk fogjunk neki, értünk-e hozzá és mennyi pénzünk van – úgy a nagyobb közösségeknek, községeknek is rendelkezniük kell olyan jövőképpel, amely a helyi társadalom egyfajta közmegegyezésén alapulva határozza meg, milyennek szeretnénk látni az adott közösség tagjai – a polgáros, és különféle csoportjaik – saját környezetüket, mik a legfontosabb feladatok, és milyen áron lehet azokat megvalósítani, mikorra és milyen forrásokból biztosítható a szükséges anyagi fedezet.

A településtervezés ezért csak akkor lehet hatékony, ha (szemben a korábbi, a központosított tervgazdálkodás idején, annak követelményrendszere szerint létrejött, jogszabályokba foglalt, és azóta is többé-kevésbé aszerint működő általános tervezési gyakorlattal, amely szinte kizárólag a fejlődés műszaki paramétereit határozza meg, és tette előírásá) az érintettek közösségeinek bevonásával, komplex módon határozza meg a kívánt jövő fő elemeit, kitérve a társadalmi elvárásokra, és a gazdasági realitásokra is, lehetőség szerint megtalálva azokat az elemeket, amelyek megvalósítása érdekében áll a közösségnek, és annak forrásait képes is biztosítani, illetve azokat, amelyek nem ellentétesek a közérdekkel, de magánérdekek alapján akár magánforrásokból is megvalósíthatók. E tényezők összhangja biztosítja a települések kiegyensúlyozott fejlődését, amely fontos összetevője a nagyobb közösség jóléte növekedésének.

A települések életében, fejlesztésében nélkülözhetetlen a céltudatos, a lehető legkedvezőbb megoldásokat megtaláló vezetés, amely a közösség szándékainak megfelelően irányítja a település mindennapi életét éppúgy, mint a nagyobb távra tekintő elvárások teljesítését célzó rövidebb távú fejlesztéseket, konkrét lépéseket, oly módon, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben a közös távlati cél megvalósításának irányába mutassanak. Ennek a munkának a vezérszála, mindenkori „iránytűje” a fejlesztési koncepció, amely kijelöli a távlati fejlesztési

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

igények és lehetőségek fő irányait, valamint azokat a lépéseket, amelyeket a kitűzött célok elérése érdekében meg kell tenni.

Az elfogadott terv természetesen nem örökérvényű. Ahogyan az egyes emberek, családok igényei változnak, úgy változnak a nagyobb közösség célkitűzései is. Szükséges ezért a „közmegeállapodás” rendszeres felülvizsgálata, az új törekvések, szándékok rögzítése.

A programokhoz, amelyekből levezethetők a különféle projektek aktuális tennivalói, szintén alapot nyújthat a fejlesztési koncepció, amely az igények feltárása, az esetleges érdekellentétek harmonizálása – és az ehhez szükséges kommunikáció megteremtése – révén úgy határozza meg és rögzíti a hosszabb távú törekvéseket, célokat, hogy azokból levezethetők a rövidebb távon szükséges cselekvések. Ezáltal a koncepció biztonságot nyújt a célkitűzések valóra váltásában részt vállalni kívánók számára, és támpontot ad gyakran spontán módon jelentkező különféle egyéni kezdeményezésű fejlesztési elképzelések elbírálása terén is.

Tervezési módszer, metodika

Egy település csak abban az esetben képes fenntartható módon és harmonikusan fejlődni, amennyiben a település előnyös adottságait és a település helyzetéből adódó feltételeket kihasználva, a településre veszélyt jelentő tényezőket minimalizálva, széles körű egyeztetés során kialakított, fejlesztési akcióterv alapján fejlődik.

Az akcióterv alapján a hajdúhadházi önkormányzat és a helyi társadalom tagjai a közösségi célokra és értékekre összpontosítanak a társadalmi egyetértés alapján. Az gazdasági program és településfejlesztési akcióterv egyidejűleg a települési önkormányzat, mint szervezet feladatainak programja, illetve a szervezetfejlesztés és ellenőrzés dokumentuma is.

Az első szempont volt a város helyzetének elemzése, hogy:

- melyek jelentik Hajdúhadházon, az itt élő polgárok számára a település fő értékeit, melyek a legjelentősebb sajátos helyi, illetve térségi potenciális erőforrások, amelyek a településfejlesztés számára figyelembe vehetők,

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- melyek a településfejlesztést akadályozó, gátló külső és belső tényezők,
- mindezek figyelembevételével milyen alapvető fejlesztési irányok fogalmazhatók meg a fejlesztésre és lehetséges térségi szerepvállalásra,
- a területi adottságok, az ismert népességmozgások, a település vonzereje, a lakóterület-fejlesztése potenciálisan rendelkezésre álló területek nagyságának figyelembevételével, távlatban mekkora az az állandó népesség, amely ellátásáról a terv időintervallumába helyben gondoskodni kell,
- milyen irányultságú és milyen dinamikájú az a fejlődés, amely Hajdúhadház érdekeit szem előtt tartva kívánatos és hosszú távon is fenntartható,
- a lakosság társadalmilag elismerten elvárható színvonalú ellátásához milyen alap-, közép-, és speciális feltételek hiányoznak,
- melyek a településfejlesztés irányát befolyásoló, jelentős potenciális fejlesztési területek a város, és melyek a fejlesztés támogatásának feltételei.

Olyan település kialakítása a cél:

- ❖ ahol az elkövetkező években is jó lesz élni, ahol tiszta és egészséges a környezet, jó a levegő, sok a park, ahol fejlett, racionális és biztonságos a közlekedés, ahol egységes kerékpárút hálózat már megépült, s végül, ahol megvalósult a település rehabilitációja.
- ❖ amely teljes körű és magas városi szolgáltatásokat nyújt lakóinak, mindenekelőtt megfelelő lakáskörülményeket, stabil és elérhető egészségügyi és szociális ellátást, és jól működő városgazdálkodást és igazgatást.
- ❖ ahol jobb feltételekkel és sokoldalú programokkal rendelkező városi és humán közszolgáltatások állnak a lakosság rendelkezésére.
- ❖ amelynek tudásalapú, fejlett és versenyképes a gazdasága, ahol erősek a kis- és középvállalkozások.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- ❖ amelynek elérhetősége és megközelíthetősége jelentősen javult.

A jövőkép eléréséhez szükséges fejlesztési célok:

- ❖ Az életminőség emelése, az élhető települési környezet megteremtése.
- ❖ Sokoldalú, innovatív és versenyképes gazdaság kialakítása.
- ❖ A település kistérségi és egyben regionális szerepkörének erősítése, kapcsolatrendszerének bővítése.
- ❖ Az Európai Unió tagságából fakadó lehetőségek kihasználása.

Az önkormányzat bevételeinek várható alakulása:

Forráskoordináció

A önkormányzat a gazdasági program és településfejlesztési akciótervének megvalósításához forrásokat kell, hogy szerezzen. Az állami források beszűkülése jellemző napjainkban, és ez várhatóan a jövőben sem fog változni. Az önkormányzatnak ahhoz, hogy a gazdasági programban megfogalmazott elképzeléseit megvalósítsa, további forrásokat kell felkutatnia.

A gazdasági programban megjelenő célkitűzések megvalósításának lehetséges finanszírozási forrásai a következők:

- az önkormányzat költségvetése,
- a pályázatok, valamint állami normatív támogatás igénylése útján nyert források,
- a vagyonelemek hasznosításából származó bevételek (a településen nagyon korlátozott),
- a működési hatékonyság növelése,
- az aktív vagyongazdálkodásból származó bevételek (a településen minimális),
- a magánszféra bevonása a közfeladat-ellátás területére,
- a települési önkormányzatokkal való együttműködés,
- a beruházási hitel igénybevétele (a fedezet nyújtása korlátozott).

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Hajdúhadházi Városi Önkormányzat vagyoni helyzete:

Önkormányzat saját vagyona a 2006. évi zárómérleg alapján: 3.791.009.973 Ft

Önkormányzati saját vagyon változásai (2002-2006):

Dátum	Saját vagyon		Eltérés előző évhez (millió Ft)	Változás indoklása
	Ezer Ft	Millió Ft		
2002.12.31.	2.500.739	2.501	-	-
2003.12.31.	2.804.575	2.805	+304	Beruházásból, felújításból eredő vagyonnövekedés mellett csökkent előző évhez viszonyítva a kötelezettségek állománya
2004.12.31.	3.055.802	3.055	+250	A beruházások, felújítások és a forgóeszköz állomány együttes növekedése nagyobb volt, mint a kötelezettség állomány növekedése
2005.12.31.	3.880.134	3.880	+825	Beruházásból, felújításból eredő vagyonnövekedés mellett csökkent előző évhez viszonyítva a kötelezettségek állománya
2006.12.31.	3.791.010	3.791	-89	Befektetett eszközállomány növekedése mellett csökkent a forgóeszközök állománya, valamint növekedett a kötelezettségek állománya az előző évhez viszonyítva

Önkormányzati vagyon a mérleg főösszegek alapján (2002-2006):

Dátum	Vagyon		Eltérés előző évhez (millió Ft)	Változás indoklása
	Ezer Ft	Millió Ft		
2002.12.31.	2.649.327	2.649	-	-
2003.12.31.	2.935.269	2.935	+286	Tárgyévi beruházások, felújítások, amortizációt meghaladó mértékű vagyon gyarapítás
2004.12.31.	3.675.055	3.675	+740	
2005.12.31.	4.189.337	4.189	+514	
2006.12.31.	4.281.118	4.281	+92	

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Önkormányzati saját vagyon vagyonszerkezete (2006.12.31.):

Vagyonelem megnevezés	Nettó érték		Összes saját vagyonból a vagyon részaránya (%)
	Ft	Millió Ft	
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	1.381.477.134	1.381	36,5
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	1.922.137.004	1.922	50,7
Egyéb (forgalomképes vagyon, mely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	595.142.465	595	15,7
Folyamatban levő beruházások	124.684.290	125	3,3
Befektetett eszközök összesen	4.023.440.893	4.023	106,2
Forgóeszközök	257.677.662	258	6,8
Kötelezettségek	-490.108.582	-490	-13
Önkormányzat saját vagyona	3.791.009.973	3.791	100

Ingatlanvagyon vagyonszerkezete (2006.12.31.):

Vagyonelem megnevezés	Ingatlan			Az összes saját vagyonból a részaránya
	db száma	Nettó értéke		
		Ft	Millió Ft	
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	453	1.381.477.134	1.381	36,5
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	25	1.856.308,625	1.856	49
Egyéb (forgalomképes vagyon, mely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	182	252.582.204	253	6,7
Összes ingatlanvagyon	660	3.490.367.963	3.490	92,1

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok:

- közterületek (utcák)
- közutak
- közparkok
- árkok, csatornák
- saját használatú utak

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb

1. Ingatlanok(épületek, építmények, földterületek)

- Polgármesteri Hivatal
- Orvosi rendelő, Ügyeleti épület, Egészségház
- Középiskola, Általános iskolák
- Óvodák
- Művelődési Ház
- Könyvtár és galéria
- Családsegítő Szolgálat
- Városgondnokság
- Vízmű
- Öregek napközi Otthona
- Gázfogadó állomás
- Szennyvíztisztító telep
- Önkormányzati telek

2. Egyéb vagyontárgyak

- Képzőművészeti alkotások
- Hangszerek

Egyéb (forgalomképes) vagyon körébe tartozó vagyontárgyak:

1. Ingatlanok:

- Üdülő, nyaralóház
- önkormányzati bérlakások
- beépítetlen területek, telkek

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- üzlethelyiségek, ipartelep, régi rendőrség épülete
- lakóházak udvarral
- kertek, szántók, szőlők, gyümölcsösök, zártkerti ingatlanok
- állatvásár+mérlegház
- termőföld

2. Egyéb vagyontárgyak:

- Immateriális javak (vagyoni értékű jogok, szellemi termékek)
- Gépek, berendezések, felszerelések (ügyviteli és számítástechnikai eszközök, egyéb gépek, berendezések, felszerelések)
- Járművek
- Befektetett pénzügyi eszközök

A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- A Képviselőtestület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a bérbeadás, bér munka lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.
- A Képviselőtestület körültekintően jár el akkor, ha az Önkormányzat működtetése, illetve fejlesztése hitelfelvétel mellett valósítható meg.

Az önkormányzat pénzügyi gazdálkodása

Rövid, illetve hosszú távú gazdasági program készítésének egyik feltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államháztartás reformja két szempontból is elengedhetetlen. Egyrészt az elmúlt közel másfél évtized tapasztalatai, az ágazati szabályok, a gazdasági folyamatok változásai, az állami és önkormányzati feladatok arányeltolódása miatt. Másrészt az Európai Unióhoz való csatlakozás az önkormányzati struktúra, az ágazati szakmai előírások, az adórendszer átalakítását indokolják, amely az államháztartás alrendszereit is érinti, így az önkormányzatok pénzügyi szabályozását is. A fenti körülmények jelen pillanatban nem tesznek lehetővé hosszú távú pénzügyi prognózist, de a stratégiai célok meghatározását feltétlenül indokolják.

- Az Önkormányzat egyik legfontosabb feladata a működőképesség biztosítása, a költségvetési egyensúly megtartása. Az elmúlt közel másfél évtized folyamán az önkormányzatok bevételi struktúrájának átrendeződése volt tapasztalható, ezen belül a saját bevételek felértékelődése, az állami támogatások leépülése volt jellemző.
- Ez a tendencia várható a következő időszakban is, ezért az állami szabályozás átalakítása során fel kell készülni a helyi adórendszer átalakítására.
- Az egyre szűkülő költségvetési források, valamint a növekvő társadalmi szükségletek miatt jelentkező beruházási, fejlesztési feladatok egyre nagyobb mértékben igénylik az önkormányzatoktól a hitel, mint külső forrás igénybe vételét.
- Az Önkormányzat saját forrásait egészítik ki a pályázati források. Sikeres pályázat feltétele, hogy ne a pályázati kiírásokhoz igazítsuk fejlesztési elképzeléseinket, hanem meg kell határozni a célokat, elő kell készíteni, és meg kell határozni a pályázatokhoz szükséges önrészt. Koncentráltan nagyobb hatékonysággal nyerhetünk külső forrásokat.

V. A településfejlesztési politika célkitűzései

Az Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselőtestület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

♦ A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselőtestülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések

- Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet:
 - A Képviselőtestület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak.
 - A Vállalkozói térképnek.
 - A turisztikai kiadványnak.
 - A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

♦ A településfejlesztés átgondoltsága

Az Önkormányzat Képviselőtestülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a meghatározott évek alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni,

- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
- melyek munkahelyet teremtenek,

◆ Felkészülés a pályázatokra

Mivel a Képviselőtestület mandátumának időszaka alatt jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A pályázati lehetőségek kihasználására fel kell készülni az elvégzendő feladatok engedélyezési tervdokumentációjával, továbbá az önerő biztosításához az éves költségvetésben tartalékot szükséges képezni, hogy a pályázati dokumentáció elkészítésével rövid pályázati határidőt tartani lehessen.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására és koordinálására alkalmas személlyel rendelkezik az önkormányzat, de nagy projektek elkészítésére külső megbízottat is igénybe kell venni,
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés megyei, kistérségi, illetve régiós fejlesztési programhoz való csatlakozásra,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre - egyfordulós pályázati lehetőségek estében - előre terveket kell készíttetni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő. Az Észak-Alföldi Operatív Program

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

bizonyos projektjeinél kétfordulós eljárást fognak alkalmazni, mivel a konstrukciók előkészítési költségei is nagy terhet rónak az önkormányzatokra. A tervezés a kétfordulós pályázatoknál csak a második fordulóban szükséges, mely szerepelni fog az elszámolható költségek között.

- meg kell vizsgálni a sikeres pályázatokra ösztönző érdekeltségi rendszer kidolgozásának szükségességét.

VI. Az adópolitika célkitűzései

Az Önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

♦ A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselőtestülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói körrel szemben.

A 2006. évben a helyi adókból és a gépjárműadóból származó bevétel:

Megnevezés	2006. évi teljesítés (eFt)
Építményadó	5.548
Vállalkozók kommunális adója	2.820
Magánszemélyek kommunális adója	39.821
Iparűzési adó	62.817
Helyi adók összesen	111.006

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselőtestülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adó-fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét (jelenleg a 70 év felettiek részesülnek kedvezményben a magánszemélyek kommunális adója vonatkozásában), a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselőtestület fokozott figyelmet fordít arra, hogy

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében a képviselő-testület elé kerülő féléves és háromnegyed éves költségvetési beszámolóban rendszeresen tájékozik az adóintézkedések nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásáról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát, és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást).
- a helyi adóbevételek alakulásáról a zárszámadási rendeletben és a féléves, háromnegyed éves beszámoló keretében tájékoztatja a lakosságot

◆ Egyéb, adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az Önkormányzat Képviselőtestülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

Az adóztatás során a Képviselőtestület évente - szintén a költségvetési koncepcióhoz igazodva vizsgálja

- a talajterhelési díj,
- a termőföld bérbeadásából származó SZJA
- mezőőri járulék

beszedésével kapcsolatos lehetőségeket.

A helyi adóbevételek az önkormányzat költségvetésében a bevételek 4 %-át jelentik.

Az idegenforgalmi adó kivételével valamennyi helyi adót bevezette az önkormányzat, ennek ellenére a helyi adóbevétel minimális tételt képez az önkormányzat költségvetésében (bevételek 4 %-a).

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

A helyi adóbevételek közül a magánszemélyek kommunális adójából származó bevételt teljes egészében, valamint a magánszemélyek által befizetett építményadó 20%-át fordítja az önkormányzat fejlesztésekre, illetve beruházásokra.

A többi adóbevételből a működési kiadások kerülnek finanszírozásra.

A központi források folyamatos szűkülése miatt az önkormányzatok önálló adópolitikájának kialakítása során a mozgástér szűkülő tendenciát mutat, mivel központi elvárás a helyi bevételek növelése. A központi források csökkentését a helyi adóbevételeknek kellene részben ellensúlyozni.

Ebből, a „bevétel-növelési kényszerhelyzetből” fakadóan a helyi adópolitikában nehezen érvényesíthető az arányos közteherviselés, és a társadalmi igazságosság elve: a helyi adóterhek csökkentésére nincs lehetőség, ehelyett, a rendelkezésre álló források ismeretében az érvényben lévő mentességek, kedvezmények újragondolása szükséges.

Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

A város önkormányzata a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi érdekű közügyekben önállóan jár el. A helyi közügyek a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak.

A helyi önkormányzat - a törvény keretei között - önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket.

A helyi önkormányzat - a választott helyi képviselő-testület által, vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a Polgármesteri Hivatal, valamint intézményei útján igazgatja a helyi közügyeket, és biztosítja a helyi lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását.

VII. Befektetés-támogatási politika célkitűzései

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a befektetés támogatási politikai célkitűzéseit a következők szerint határozza meg:

- A Képviselőtestület törekszik arra, hogy a befektetők számára kedvező feltételeket biztosítson.
- A Fejlesztési Programok kidolgozását tervezi befektetés-ösztönzés előmozdítására.
- Az Önkormányzat ipari park létrehozására alkalmas területet jelölt ki, támogatja, a befektetni szándékozókat.

VIII. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- A településüzemeltetés során az Önkormányzat Képviselő-testületének figyelemmel kell kísérnie az egyes közfeladatokkal kapcsolatban felmerülő kiadásokat és a vele szemben keletkező bevételeket adott évben, illetve több év viszonylatában.
- A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel, és a likviditás folyamatos figyelemmel kíséréssel azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon. A pénzügyi problémák bekövetkezésének lehetőségét előre kell jelezni, hogy a szükséges átcsoportosítás végrehajtható legyen.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- A településüzemeltetés során párbeszédet kell kezdeményezni a civil szervezetekkel, az intézményekkel, annak megbeszélésére, hogy mely tevékenységek azok, melyekbe be tudnak kapcsolódni.
- A településüzemeltetés során valamely közszolgáltatási feladat ellátásában résztvevő szervezet, illetve a gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósítását támogató civil szervezet csak úgy kaphat az Önkormányzattól anyagi segítséget, ha a kapott támogatással megfelelő módon elszámol.
- Az Önkormányzat Képviselőtestülete támaszkodik a belső ellenőrzés, és a folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés által, az üzemeltetés gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség tekintetében tett megállapításaira, észrevételeire.

IX. Pályázati lehetőségek bemutatása az operatív programok tekintetében

Hajdúhadház Város Gazdasági Programjának egyik meghatározó eleme, hogy megfeleljen, illeszkedjen hazánk és az EU stratégiai koncepcióihoz, prioritásaihoz. A programok végrehajtásához elengedhetetlen, hogy a prioritások a meghatározott stratégiai koncepciókra épüljenek. A Gazdasági Program kidolgozásának alapja ezen operatív programok ismerete és lehetőségeinek minél szélesebb körű igénybe vétele.

Magyarország az Európai Unió támogatásából 2007 és 2013 között 22,4 milliárd támogatásban részesül. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (Nemzeti Fejlesztési Terv II.) legfontosabb célja a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés feltételeinek megteremtése. A kiemelt célok megvalósítása érdekében hat kiemelt programot indít el a 2007-2013-as időszakban, melyek a gazdaságban, a közlekedésben, a társadalom megújulása érdekében, a környezet és az energetika területén, a területfejlesztésben és az államreform feladataival összefüggésben.

- ❖ **A gazdaságfejlesztés** a versenyképesség javítását, a gazdaság bázisának szélesítését, az üzleti környezet fejlesztését, valamint a foglalkoztatás bővítését szolgálja.
- ❖ **A közlekedés fejlesztés** elsősorban a versenyképességet és a kohéziót egyaránt szolgáló elérhetőség javítását szolgálja.
- ❖ **A társadalom megújulásának** alapja az emberi erőforrások minőségének fejlesztése.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- ❖ **A környezeti és energetikai fejlesztés** a tartós növekedés cél eléréséhez járul hozzá a káros környezeti hatások csökkentésével, a növekedés alapjául szolgáló természeti környezet megőrzésével, a megelőzés, a hatékonyság és a komplex problémák integrált megközelítésével.
- ❖ **A területi fejlesztés** a területi versenyképesség javítását és a területi felzárkózást egyaránt jelenti.
- ❖ **Az államreform** folyamat keretében a beavatkozások célja, hogy fenntartható finanszírozású, jobb minőségű és jobb hozzáférésű szolgáltatásokat tudjon nyújtani az állam az állampolgárok és a vállalkozások számára.

A következő Operatív Programok fognak Hajdúhadház Város Önkormányzata számára megnyílni 2007 és 2013 közötti időszakban, melyek kedvező feltételeket biztosítanak a pályázáshoz:

- A. Közlekedési Operatív Program
- B. Társadalmi megújulás Operatív Program
- C. Társadalmi infrastruktúra Operatív Program
- D. Környezet és energia Operatív program
- E. Államreform Operatív program
- F. Elektronikus közigazgatás Operatív Program
- G. Észak-Alföldi Operatív Program

Az Európai Unió egyik átfogó célja, hogy tagországok összefogásával a világ legversenyképesebb, és legdinamikusabb gazdaságává váljon. A fenntartható gazdasági fejlődés velejárója a több és jobb munkahely teremtése és a szociális kohézió továbbfejlesztése.

A megújult Lisszaboni Stratégia elvei alapján a stratégia a következő alapelvekre kell, hogy épüljön: a növekedésre, a foglalkoztatás erősítésére, a versenyképesség növelésére.

A kiemelt célok közül is a legerősebb támogatást a foglalkoztatás növelése kapta. Az önkormányzat kedvezően tudja befolyásolni a helyi gazdaságot az általa képviselt stratégiai

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

elképzelések és ennek alapján elkészített szabályozási-, adó-, befektetés-, és támogatáspolitikai révén.

A Liszaboni Stratégia elvei szerint a fenntartható emberi élettér nem érhető el a fenntartható helyi közösségek nélkül. Az önkormányzat áll a legközelebb a lakosokhoz és osztozik a felelősségben a központi kormányokkal az emberiség és a természet jólétének minden területén. Éppen ezért a városok a változó életstílus, termelés, fogyasztás és területhasználati szokások kulcsszereplői.

Fő fejlesztési feladatok:

A tervezett jövőkép és a hosszú távú stratégiai célok teljesülését segítik a fejlesztés fő prioritásai. A fő prioritások Hajdúhadház helyzetelemzésének eredményeiből fakadnak, a lehetőségeket vázolják föl, elsősorban az erősségekre támaszkodnak, illetve a gyengeségeket és a veszélyeket küszöbölik ki.

A prioritások a fejlesztés legfontosabb területei, ahol a beavatkozásokkal a leggyorsabb és legszélesebb körű pozitív változások érhetők el, azaz ahonnan egy önmagát gerjesztő fejlődési folyamat elindítható.

A három prioritás a fő feladatokat csoportba foglalva fogalmazza meg és jelöli ki, a prioritások konkrét, kidolgozott programokon keresztül teljesülhetnek. Az akcióterv összesen 33 fejlesztési programot jelöl meg.

X. Hajdúhadház településfejlesztési prioritásai

I. Környezetvédelmi fejlesztések

I.1. Szennyvízkezelés

- I.1.1. Szennyvízelvezető csatornahálózat további fejlesztése
- I.1.2. Szennyvíztisztító-telep kapacitásának növelése

II. Minőségi életkörülmények megteremtése

II. 1. Infrastruktúra fejlesztése

- II.1.1. A régi 4-es számú út felújítása
- II.1.2. Déli ipari elkerülő út kialakítása
- II.1.3. Hajdúhadház és Hajdúsámson közötti út felújítása kerékpársáv kiépítésével
- II.1.4. Belterületi úthálózat fejlesztése (26%-osról 80%-osra)
- II.1.5. Mezőgazdasági utak fejlesztése

II.2. Vidéki örökség megőrzése és fejlesztése

- II.2.1. Városközpont rehabilitáció
- II.2.2. Égerházi Imre Emlékház fejlesztése
- II.2.3. Piaccsarnok kialakítása
- II.2.4. Fényes telepi ifjúsági tábor kialakítása

III. Intézményi infrastruktúra fejlesztése

III.1.. Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése

- III.1.1. Három Szirom Óvoda (fejlesztése)
- III.1.2. Aranykapu Óvoda (fejlesztése)
- III.1.3. Szivárvány Óvoda (fejlesztése)
- III.1.4. Dr. Földi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (fejlesztése)
- III.1.5. Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola (fejlesztése)
- III.1.6. Bocskai István Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola (fejlesztése)

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

III.1.7. Szakképző Központ (kialakítása)

III.2. Szociális intézmények fejlesztése

- III.2.1. Hajdúhadházi Bölcsőde (új építése)
- III.2.2. Családsegítő Szolgálat (fejlesztése)
- III.2.3. Szociális Gondozási Központ (fejlesztése)
- III.2.4. Új Idősek Otthonának (építése)
- III.2.5. Komplet Szociális Kistérségi Központ (kialakítása)

III.3. Községi intézmények, közösségi együttműködések fejlesztése

- III.3.1. Dr. Földi János Könyvtár, Emlékház és Hajdúhadházi Galéria (fejlesztése)
- III.3.2. Csokonai Művelődési Ház (felújítása, bővítése)

III.4. Sportlétesítmények fejlesztése

- III.4.1. Városi Sporttelep (fejlesztése)
- III.4.2. Sport – és rendezvénycsarnok (építése)
- III.4.3. Tanuszoda (kialakítása)

III.5. Gazdálkodási intézményfejlesztés

- III.5.1. Városgondnokság (fejlesztése)
- III.5.2. Többfunkciós kistérségi közösségi tér (kialakítása)
- III.5.3. Polgármesteri Hivatal (fejlesztése, bővítése)
- III.5.4. Városi konyha (kialakítása)

A gazdasági programban és településfejlesztési akciótervben foglalt fejlesztési célok lefedik a település legfontosabb és prioritást élvező fejlesztési elképzeléseit. A terv az egyes fejlesztési célokhoz bemutatja a várható támogatási feltételrendszert, mely segítséget nyújt a megalapozott településfejlesztési döntések meghozatalában, a ráfordítás-szükséglet és forrásigény ütemezésében. A megjelenő felhívásokra benyújtandó projektek kidolgozását jelen dokumentum természetesen nem helyettesíti, a pontos megvalósíthatósági tanulmányok a pályázati dokumentációk részei lesznek.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Könyvtári feladatok		II. Minőségi életkörülmények megteremtése		III. Intézményi infrastruktúra fejlesztése				
I.1	Szennyvízkezelés	II.1. Infrastruktúra fejlesztése	II.2. Vidéki örökség megőrzése és fejlesztése	III.1. Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	III.2. Szociális intézmények fejlesztése	III.3. Községi intézmények, közösségi együttműködések fejlesztése	III.4. Sportlétesítmények fejlesztése	III.5. Gazdálkodási intézmények fejlesztése
I.1.1.	Szennyvízelvezető csatornahálózat további fejlesztése	II.1.1. A régi 4-es számú út felújítása	II.2.1. Városcsopont rehabilitáció	III.1.1. Három Szirmos Óvoda fejlesztése	III.2.1. Hajdúhadházi Bölcsőde építése	III.3.1. Dr. Földi János Könyvtár, Emlékház Hajdúhadházi Galéria fejlesztése	III.4.1. Városi sporttelep fejlesztése	III.5.1. Városgondnokság fejlesztése
I.1.2.	Szennyvíztisztítótelep kapacitásának növelése	II.1.2. Déli ipari elkerülő út kiépítése	II.2.2. Égerházi Imre Emlékház fejlesztése	III.1.2. Aranykapu Óvoda fejlesztése	III.2.2. Családsegítő Szolgálat fejlesztése	III.3.2. Csokonai Művelődési Ház felújítása	III.4.2. Sport- és rendezvényesamok építése	III.5.2. Többfunkciós kistérségi tér kialakítása
		II.1.3. Hajdúhadházi és Hajdúszármson közötti út felújítása kerékpársáv kiépítésével	II.2.3. Piacsámok kialakítása	III.1.3. Szivárvány Óvoda fejlesztése	III.2.3. Szociális Gondozási Központ fejlesztése		III.4.3. Tanuszoda kialakítása	III.5.3. Polgármesteri Hivatal fejlesztése, bővítése
		II.1.4. Belterületi úthálózat fejlesztése (26%-osról – 80%-osra)	II.2.4. Fényes telepi ifjúsági tábor kialakítása	III.1.4. Dr. Földi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény fejlesztése	III.2.4. Új Idősek Otthonának építése			III.5.4. Városi könyvha kialakítása
		II.1.5. Mezőgazdasági utak fejlesztése		III.1.5. Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola fejlesztése	III.2.5. Komplex Szociális Kistérségi Központ kialakítása			
				III.1.6. Bocskai István Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola fejlesztése				
				III.1.7. Szakképző központ kialakítása				

XI. Gazdaságfejlesztés

I. Környezetvédelmi fejlesztések:

I.1. Szennyvízkezelés

A települések vízellátásának teljes körű kiépítése mellett a szennyvízcsatornázás teljes kiépítésére még nem volt alkalom. A felszíni és felszín alatti vízbázisok, a jövő biztonságos ivóvízbázisának védelme érdekében a közüemi és az egyedi vízellátottsággal rendelkező területek szennyvízelhelyezése is elengedhetetlen.

Az emberek tudatába nem épült be a szennyvízcsatornázás szükségessége, az elmaradásának súlyosak a következményei. A 90-es évek végétől, amikor a vizsgálatokkal bizonyítottá vált a rétegvíz szennyezésének oka, a szennyvízcsatorna-építés új lendületet kapott. Megfogalmazódott, hogy a megye településeinek szennyvíz-elhelyezési igényei a közüemi vízellátottsággal szorosan összefüggő feladat. A közműves feladatok a szennyvízcsatornázás felé tolódtak el.

Az elmúlt tíz évben a csatornázott települések száma a megyében 26-36-ra emelkedett. A szennyvíztisztító telepek számának, illetve kapacitásnövelésük mellett, viszont több szennyvíztisztító telep a mai környezetvédelmi előírásoknak már nem megfelelő, a környezetszennyező telepek felszámolásával új szennyvíztelepek kerültek kialakításra.

I.1.1. Szennyvízelvezető csatornahálózat további fejlesztése

Jelenleg Hajdúhadház szennyvíz-elvezető csatornahálózatának kiépítettsége 60%-os, ami 31,2 km-nek felel meg. A 100%-os kiépítettség eléréséhez még további 13,562 km szakasz megépítésére van szükség. Az önkormányzat a lakosság pozitív hozzáállásával, illetve kedvező intenzitású pályázati támogatással 90%-osra szeretné kiépíteni. Az állami vízügyi igazgatás szabályozása alapján Hajdúhadháznak 2010-ig meg kell oldania a megfelelő szennyvízhálózat kiépítését. A tervezést már korábban elkezdték, jelenleg a hiányzó rész 10%-áról van terv.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A település szennyvízhálózatának teljes körű kiépítése

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- ◆ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ◆ Egészségesebb, tisztább környezet
- ◆ Vonzóbb településkép

I.1.2. Szennyvíztisztító telep kapacitásának növelése

A szennyvíztisztító-telep hálózaton érkező kapacitása jelenleg 2000m³/nap, míg a szippantott szennyvíz 50m³/nap. A beruházás megvalósításával a telep kapacitását további 800m³/nap –ra emelnék, Téglás várossal közösen.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A település szennyvíztisztító telep kapacitása kibővül
- ◆ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ◆ Egészségesebb, tisztább környezet
- ◆ Vonzóbb településkép

II. Minőségi életkörülmények megteremtése

II.1. Infrastruktúra fejlesztése

A közlekedési, a hír- és távközlési, az energiaellátási és a szociális hálózatok kiépítése, fejlesztése egy térség vagy egy település gazdasági fejlődésének talán legalapvetőbb feltétele. A közlekedés fejlesztésének feladata a hiányzó, vagy nem megfelelő közlekedési hálózati elemek és közlekedési létesítmények megvalósítása, valamint a nem megfelelő hálózati elemek állapotának javítása. Hajdúhadház kiemelt feladata a gazdaság és a település lakossága számára a fejlődéshez, illetve a magas minőségű élethez szükséges infrastruktúra-fejlesztés megvalósítása. Ennek keretében olyan intézkedések szükségesek, amelyek megteremtik a versenyképes gazdaság számára a fejlődési alapot, illetve megfelelő vonzerővel bírnak a külső szereplők számára is. Természetesen a települési rendszerek fejlesztése a helyi lakosság számára biztosíthatja a minőségi élet feltételeinek elérését, illetve a településre látogató turisták számára a megfelelő színvonalú ellátás lehetőségét.

II.1.1. A régi 4-es számú út felújítása

A régi 4-es számú út áthalad a településen. Állapota nagyon rossznak minősíthető. A leromlott állapota, és a magas forgalma miatt felújítása elengedhetetlen. A felújított út hozzájárul a település pozitív arculatához, illetve a baleset megelőzésben is fontos szerepet tölt be. A teljes út hossza 5300 fm, melyre már tervek is vannak. A beruházást a KHT-val közösen valósítja meg az önkormányzat.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A település elérhetőségének javítása
- ◆ A településen belüli közlekedés javítása
- ◆ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ◆ Vonzóbb településkép
- ◆ A település népességmegtartó ereje növekszik

II.1.2. Déli ipari elkerülő út kialakítása

A déli ipari elkerülő út kialakításával elérhető lesz, hogy a honvédségi járművek elkerüljék és tehermentesítsék a városközpontot. A beruházás kedvezően befolyásolja a településképet, csökkenti a zajforrást, illetve a baleset megelőzésben is fontos szerepet fog betölteni.

A tervezésnél és kivitelezésnél figyelemmel kell lenni az út teherbírására, hiszen az utat nehézgépjárművek is gyakran igénybe fogják venni.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A városközpont tehermentesítése
- ◆ A településen belüli közlekedés javítása
- ◆ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ◆ Vonzóbb településkép
- ◆ Jobb közlekedési feltételek

II.1.3. Hajdúhadház és Hajdúsámson közötti út felújítása kerékpársáv kiépítésével

A Hajdúhadház és Hajdúsámson közötti út felújításánál a Hajdúhadházra eső rész 6 km, mely a KHT tulajdonában van. A fejlesztés során egy elkerülő út is kialakításra kerül Bocskai kert irányába, mely 1,5-2 km hosszú útszakaszt jelent. Az új út vasútvonalat is érint, melyen való áthaladás hídépítéssel lesz megoldva. Az út 2-szer 1 sávós lesz, a meglévő szakaszokon szükséges az útszélesítés. A Hajdúhadház Hajdúsámson közötti útszakaszon a napi forgalom 1500-2000 gépjármű. Az út felújítása hozzájárul a kistérségi központ könnyebb elérhetőségéhez, ezáltal a nő a település vonzóképpessége, illetve a kistérségi szerepkör is tovább erősödik. A rossz minőségű utak növelik a gépjárművek kopását és balesetveszélyesek.

A kerékpársáv kiépítésével Hajdúhadház kerékpárútjainak százalékos kiépítettsége tovább fog nőni. Jelenleg 30%-os a kiépítettsége. A megfelelő infrastruktúra kiépítése jelentősen megnövelné a környezetbarát kerékpáros közlekedés térhódítását, javítaná a biztonságát és hozzájárulna az egyre növekvő motorizáció növekedési ütemének mérséklődéséhez. A lakosság jelentős része jár kerékpárral a munkahelyére, vagy a mindennapi ügyeit intézni. A kerékpáros infrastruktúra további fejlesztésével számukra lenne biztonságosabb a közlekedés.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A kistérségi központ könnyebb megközelíthetősége gépjárművel és kerékpárral egyaránt
- ◆ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ◆ Vonzóbb településképp
- ◆ A település népességmegtartó ereje növekszik
- ◆ Mérséklődik a motorizáció okozta környezetszennyezés
- ◆ Ösztönzőleg hat a kerékpáros közlekedésre

II.1.4. Belterületi úthálózat fejlesztése (26%-osról-80%-osra)

Hajdúhadház kedvezőtlen infrastrukturális helyzetéből adódóan a fejlesztések elengedhetetlenek. A fejlesztés 40 belterületi út fejlesztését fogja eredményezni a hozzájuk tartozó csatornahálózat kiépítésével, fejlesztésével.

A következő táblázat foglalja össze a fejlesztésre szoruló utakat, az utak hosszát, illetve, hogy melyek rendelkeznek tervekkel, van e csapadékvíz elvezetés az adott szakaszon.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és
Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Sorszám	Utea neve	Útburkolat (fm)	Megjegyzés (csapadékvíz elvezetés (fm), tervezés)
1.	Bánomkert utca	449	Portalanítása szükséges
2.	Vasvári Pál utca	450	100 fm nyílt csatorna már megépült, 350 fm tervezése szükséges még
3.	Vécsey Károly utca	405	Tervvel rendelkezik
4.	Városkert utca	418	Tervezést igényel
5.	Erdő utca	873	A Nyíl u. – Széchenyi u. közötti szakaszon nincs kiépített csapadékvíz-elvezetés kb. 420 fm-re tervezés szükséges
6.	Bajcsy Zsilinszki Endre utca zugokkal	814	Nincs kiépített csatorna, tervezés szükséges teljes hosszban
7.	Kereszt utca	383	Portalanítása szükséges
8.	Katona utca	392	100 fm szakasz kiépített, tervezés szükséges 292 fm-re
9.	Toldi Miklós utca zugokkal	516	Nincs kiépített csatorna, tervezés szükséges teljes hosszban
10.	Nagy Sándor József utca	498	Nincs kiépített csatorna, tervezés szükséges teljes hosszban
11.	Török Ignác utca	414	Nincs kiépített csatorna, tervezés szükséges teljes hosszban
12.	Dorogiás utca (Bercsényi utcától nyugatra eső szakasz)	418	Tervvel rendelkezik
13.	Sugár utca	435	Tervvel rendelkezik
14.	Erzsébet utca	411	Tervezés szükséges teljes hosszban
15.	Bercsényi utca (Radnóti M. u.- Jászai M. u. közötti szakasz)	212	Radnóti u. és Jászai M. u közötti szakaszt kell tervezni
16.	Pély Nagy Gábor utca	399	Tervezés szükséges teljes hosszban
17.	Vásártér utca (Téglás utca-Vénkert u. között)	528	Tervezés szükséges
18.	Tó utca	246	Kiépített csatorna van
19.	Kölcsey utca	265	Tervezés szükséges teljes hosszban
20.	Vasút utca	295	Tervezés szükséges teljes hosszban
21.	Vénkert utca	665	Tervezés szükséges teljes hosszban
22.	Tompa Mihály utca	383,29	Tervvel rendelkezik
23.	Lázár V. utca	120	Tervezés szükséges teljes hosszban

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

24.	Óvoda utca	180	Tervezés szükséges teljes hosszban
25.	Bethlen utca	260	Tervezés szükséges teljes hosszban
26.	Vadas utca	380	Tervezés szükséges teljes hosszban
27.	Dr. Maday Gy. utca	260	Tervezés szükséges teljes hosszban
28.	Deák F. utca	350	A terveket ki kell egészíteni a csapadékvíz elvezetésnek megtervezésével
29.	Klapka utca	170	Tervezés szükséges teljes hosszban
30.	Patika zug	100	Tervezés szükséges teljes hosszban
31.	Almos utca	290	Tervezés szükséges teljes hosszban
32.	Viola utca	650	Tervezés szükséges teljes hosszban
33.	Galambos utca	465	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
34.	Árpád utca	815,29	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
35.	Kinizsi utca	800	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
36.	Táncsics utca	370	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
37.	Vásártér utca	350	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
38.	Téglás utca	241	Tervvel és engedéllyel rendelkezik
ÖSSZESEN:	Önkormányzati utak	15670,58	
39.	Arany János utca	1170	KHT tulajdona
40.	Rákóczi utca	750	KHT tulajdona
ÖSSZESEN:	KHT tulajdona	1921	

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ♦ A település elérhetőségének javítása
- ♦ A településen belüli közlekedés javítása
- ♦ Kedvezőbb lakhatási feltételek
- ♦ Vonzóbb településkép
- ♦ A település népességmegtartó ereje növekszik
- ♦ Kistérségi szerep erősítése

II.1.5. Mezőgazdasági utak fejlesztése

A projekt célja az agrárgazdaság működésének infrastrukturális hátterét javító beruházások megvalósítása, mezőgazdasági bekötő- és feltáró utak kiépítésével, felújításával. A két mezőgazdasági út a következő helyrajzi számokon található: 0249-0232 hrsz (Szárkút), 061hrs (Pallagi dűlő). Mindkét út tervezése szükséges.

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

A kijelölt mezőgazdasági utak földutak, a nehéz-gépjárművek okozta kátyúk, illetve esős időszakban a földek megközelítése igen nehézkes. A rossz minőségű utak növelik a gépjárművek kopását. Az agrárgazdasággal foglalkozók száma indokoltá teszi a szükséges útfejlesztések megvalósítását.

A projekt eredményeként 2 mezőgazdasági út épül meg. A beruházás révén egyszerűbbé válik a telephelyek elérhetősége, a gyümölcsösök megközelíthetősége, a települési úthálózat terheltsége csökken, forgalmuk zavartalanabbá válik, a közlekedésbiztonság javul. A jó minőségű utak elősegítik a termékek, termények minőségi romlásának elkerülését, hozzájárulnak az agrárgazdaság versenyképességének növeléshez.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A települési úthálózat terheltsége csökken
- ◆ Egyszerűbb lesz a mezőgazdasági területek elérése
- ◆ Agrárgazdaságban betöltött szerepe erősödik a településnek

II.2. Vidéki örökség megőrzése és fejlesztése

A település fejlődésének a lakók számára mindenekelőtt az életminőség javulását kell jelentenie, melynek egyik alapfeltétele a környezetminőség javulása, javítása. A település számára fontos fejlesztéseknek elsősorban az épített környezet elemeire kell kiterjedniük, illetve azon környezeti tényezőkre, elemekre, amelyek a település élhetőségét teremtik meg. Az intézkedések éppen ezért nem elsősorban a környezet védelmére, hanem annak olyan irányú fenntartható fejlesztésére törekednek, amely megteremti a település és a települést övező területek számára az ökológiailag fenntartható élet feltételeit. E tényezők együttes fejlesztésének célja a település jellegének megfelelő jó közérzet biztosítása.

II.2.1. Városközpont rehabilitáció

A városközpont rehabilitációja magában foglalja az akcióterületen található közösségi intézmények és közintézmények, és egyéb épületek felújítását, melyek a szociális, közösségi tevékenységek kiszolgálását oldják meg. (Városháza, Városgondnokság, Csokonai

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

Művelődési Ház, Dr. Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria, Égerházi Imre Alkotóház). Ezen kívül a közterületi parkok felújítása, illetve az akcióterületen található infrastruktúra fejlesztése, közlekedési fejlesztések (járdák, buszvárók, kerékpársávok, parkolók) kialakítása, fejlesztése fog megvalósulni.

A vonzó településközpont kihatással lesz a kistérségi központ szerepének erősödésére. A felvállalt közszolgáltatások, közigazgatási feladatok hatékonyabb ellátására lesz lehetőség.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ Vonzóbb településkép kialakítása
- ◆ A kistérségi központ szerepének erősítése
- ◆ Infrastruktúra fejlesztése
- ◆ Hajdúhadház - identitás megerősítése
- ◆ A település népességmegtartó ereje növekszik
- ◆ Élhetőbb és lakhatóbb település
- ◆ A program közép- és hosszú távon a környezetre pozitív irányú változásokat hoz
- ◆ A település lakói többet törődnek a környezetükkel

II.2.2. Égerházi Imre Emlékház fejlesztése

Égerházi Imre Emlékház látogatóbarát fejlesztése valósul meg a beruházás során. Az épület fala vizesedik, így a megfelelő szigetelés elengedhetetlen. Az emlékház udvarának rendbetételével lehetőség nyílik nyári kézműves, illetve alkotó táborok megrendezésére. Holló László grafikus művész képei is helyet kapnak az emlékházban. Rendezvények támogatására, illetve az emlékház kiállítási tárgyainak gyarapítására folyamatosan igény lesz. A településen található történelmi, kulturális jelentőségű épületek védelme és felújítása kiemelten fontos. Egyrészt megőrzési és gazdagítja a település értékeit, másrészt olyan környezet kialakítására nyílik lehetőség, mely vonzó lehet az ide látogató turisták számára.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ Vonzóbb településkép kialakítása
- ◆ Kulturális értékek megőrzése és gyarapítása
- ◆ Kulturális programok számának növekedése

◆ Turisztikai attrakciók gyarapodása

II.2.3. Piaccsarnok kialakítása

A piac fejlesztésére, bővítésére nagy szükség van. A projekt megvalósítása során egy a mai kornak megfelelő, esztétikus a környezetbe illő piaccsarnok kerül megépítésre, melyben lehetőség lesz különböző szolgáltatások kialakítására is. A beruházás magántőke bevonásával kerülhet megvalósításra.

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ Helyi termék értékesítés feltételeinek javítása
- ◆ Megfelelő színvonalú piaccsarnok kialakítása
- ◆ Vonzóbb településképp megteremtése
- ◆ Fellendül a helyi termékek iránti kereslet
- ◆ Új munkalehetőségek nyílnak meg a lakosság számára
- ◆ A város képéhez pozitívan járul hozzá

II.2.4. Fényes telepi ifjúsági tábor kialakítása

Hajdúhadház természeti értékeire építve, hiányzó idegenforgalmi szálláshely kínálat kialakítására kerülhet sor a Fényes telep településrészen, mely a várostól 6 km-re található. A településrészen 138-an laknak.

Hajdúhadház és környékének adottságai, kiaknázatlan turisztikai lehetőségeket rejtnek magukban. Az újonnan létesítendő ifjúsági tábor kiváló kikapcsolódási, szórakozási, ismeretgyűjtési lehetőséget teremt az ide látogató fiataloknak és felnőtteknek egyaránt.

Az ifjúsági tábor különböző szolgáltatásokkal várja majd az ide látogató vendégeket. (Pl.: sport, vezetett túrázási lehetőség, természeti és kulturális lehetőségekkel való megismerkedés,...)

Átfogó célkitűzések és várható eredmények:

- ◆ A település gazdagodik egy új ifjúsági táborral
- ◆ Növekedik a városba látogató turisták száma

Hajdúhadházi Gazdasági Program és Településfejlesztési Akcióterv 2007-2013

- ◆ A város ismertsége fokozódik
- ◆ Nő a település turisztikai jövedelemteremtő képessége
- ◆ Vonzóbb településképp alakul ki